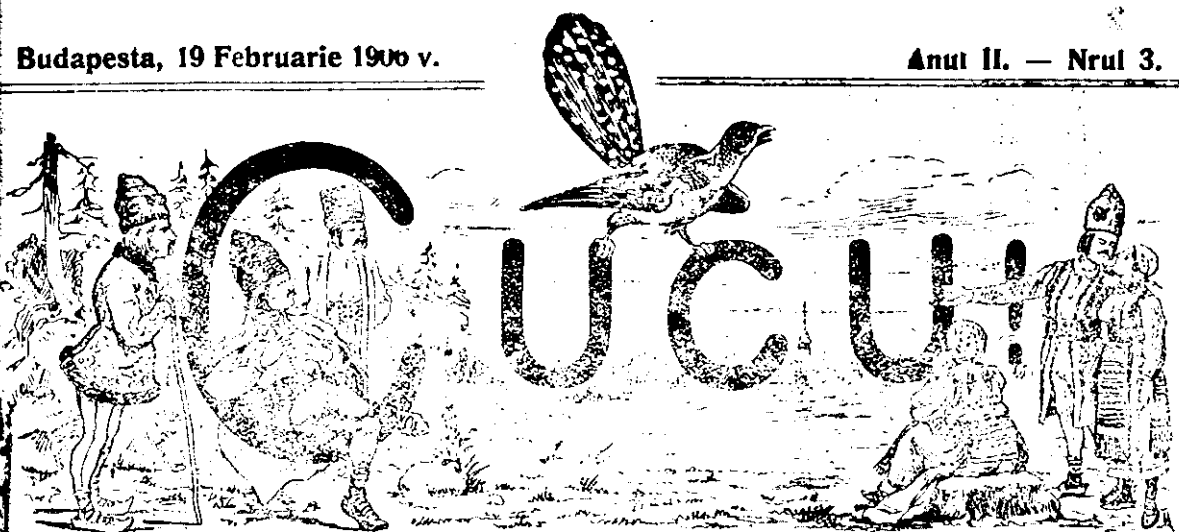

Budapesta, 19 Februarie 1906 v.

Anul II. — Nrul 3.

GAIĂ UMORISTICĂ POPORALĂ.

Prim-redactor:

Abonamentul:

pare în Dumineca a 2-a și a 4-a din
fiecare lună.

NICU STEJĂREL.

pe 1 an. 2 cor. | pe 1/2 an. 1 cor.
Un număr 4 fil.

Red. și administr.: Bpesta, VII., Amazon-u. 6-b

Chinieșlia dăn Făjiet.

— În grai bănațanesc. —

Frunză vergie din brăgiet,
Vint'o veste din Făjiet,
Că s'o dat dă ună dzi
„Alvăluc“ cum n'o mai fi
Baș Făjietu dăn Bănat,
S'o ales chiniez la sat!
S'or strâns dar cu mic și marie
Să pună reaba la calie
La birtu lu Fișmann Itig
De lângă bogatu Șpiți.
Și dzău bine-or nimerit
Așa cum s'or pogogit!
Unii dzășiau ca să fie
Omul lor de chinieje
„Scefan Bundă“ — gură largă
Ca pē jădovi să mi-'i dreagă
Dar „Mărcin“ dă păstă șanț
Strigă:
Stați măi frați și ascultați
Șciți voi binie, că Bundă
N'o prea fașie treabă multă
„Gură largă“ șie plăceșcie
Că dă noi tăt să lerieșce
Să alegiem dar chienez
Pă hăl viteaz huhurez
Șciți, așa unu ca noi

* tocmit.

Cu mince cât patru boi
Dar să fie omu nost
Mai cu mince, nu așa prost
Și în dulcie și în post!
Și Mărcin când lie grăia
Fișmann pe ușă i.tra:
Stați voi oamenii hei buni
La voi șieva și io spuni,
Bunda nu fi bun chiniez
El chind fi odat'ales
Se fașie che nici nu șcie,
Che ș'alvăluc o se fie,
Șciți cum „Niemeș“ abligat
Făcut, che iel zeuitat
Și alvăluc nu mai dat!
Itig Fișman! „bine dzîși“!
Strigă Gligor lui Vuciși:
Dzeu măi oameni d'omenie
Greu lucru la chinieșlie
Ascultați, șie cuvintez:
Popescu o fi chiniez,
„Bărăbaș“ alui să fie
Că nu-'i bun dă chinieșlie
Aleagă-'l dacă-'i cu drierpt
— Ungurii din uj-telep
Noi alejiem un rumân
Nu ne trebe om strein
Popescu dar să trăească
Mulți ani să nie chinieșcască!
Ear un biet moș mai bătrân
luce sare-'și schipe-'n sân:

Vai dă minie măi copii!
 Dar șie „pacoste-o“ mai fi?
 Ori nu știți voi măi dă mult
 Că Popescu și-o făcut?
 L'alejieri de ablegați
 Voi toți cu „Muncean“ votați
 Eară iel rumân năfiert
 O votat cu „Rozenfeld“
 Ș'apoi iel, hăl marie'n piept
 Șiți c'o mai fost și aghent
 La jidovii Hofer-Sranț
 Și pă mulți rumâni i-o ars
 Șie gândiți voi măi copii
 Că aia nu poace fi?
 Popescu dăn chinejie
 Să fac baș „aghenție**!“
 Pân și lămpile de gaz
 Ni le-ar punie în grumaz
 Că nu ni-s dăstul dă arși
 Dă dări mulce și năcaz
 Ci i-ar trăbui să fiie
 Și „lămpile“ pe domniie
 Bărabaș pālariariul
 Striga: noi nu dăm crițariul
 Pă lămpi scumpe pă domniie
 Că trăim în sarășie.
 Iar Popescu spuneți voi
 N'o fugit dă lângă noi?
 S'o dus lângă fibirău
 Din gură striga mereu:
 Fașiem, fașiem lămpi de gaz
 Că Făjietu li oraș
 Ș'apoi noapcea nu vegem...
 Numa tăt ne'împiegiecăm...
 Dela birturi când ne dușiem
 Ba și capu ni-l măi rupiem!
 Și când asta audziră
 Ei cu toții așa grăiră:
 „Girept ai“ — moșule dragă
 „Bărabaș“ li om dă treabă!
 Li ungur agivărat,
 Dară cregie la sărac!
 Să votăm cu iel — curat:
 Nu cu rumân reniegal!
 Lasă, Popescu să știă
 Cum să fașie chinejiă!
 Strângă-și voturi cu celiga
 Dela lîg Niemieș Zsiga

** agentură.

Dela Bicskei Rozenfe'd
 Căci cu ei sta piept la piept
 Ba și corteș s'o făcut
 Pân poznariu ș'o umplut!
 Să ne ferim ca de câni
 D'asa maistori dă rumâni
 Că pe „șulțul***“ șie îl are
 Acătat la lucrătoare
 Tot rumânu cum zărește
 „Popeszkü Sándor“ — șieceșce!

*

Iar când ei așa vorbesc
 „Bărabaș“ 'i-ales chiniez
 Și Popescu dă renegat
 S'auge că o și picat!!!

Dăn parcea nēmțuscă.

*** firma.

Din snoavele lui Amfilochie Ciobotă
 căltunar în Cizmești.

Sluga birăului.

— Poveste. —

Ci-că era odată, nu de mult, în orașul
 nu știu unde, un birău. Nu li știu nu-
 mele, numa atăta am a zîț, că a avut
 o fată și un servitor voinic, care îl
 servia de 4-5 ani și căruia li făgăduise,
 că dacă îl servește bine, li dă fata, adecă
 îl ia ginere.

La fată au venit pețitori, gazde, când
 nu era sluga acasă. A venit și ficiorul
 popii din satul vecin și s'au tocmit. Veni

vremea nuntei. Birăul trimese de Vineri seara pe slugă cu carul cu 4 boi în pădure, departe peste al treilea sat, să taie nuiele, dar să nu fie mai groase, sau mai lungi una ca alta și pe Marți să vină cu ele. Dzeu cel ce știe toate, știe și gândul cel viclean al birăului și rânduind în calea servitorului o pădure de nuele dese ca cânepa și tot o formă de groase și lungi, așa, că în 3-4 ceasuri umplu sluga carul și pleacă către casă. Venind pe drum i-se rupse ruda dela car într-o baltă.

Bietul sluga ce era să facă, de nu-venia într'ajutor o pasere și îi spuse, să zică *leagă-te rudd!* După ce făcu cum îi spuse paserea, ruda se legă de minune. Porni vesel și ajunsese acasă tocmai Duminecă la amiazi.

Când colo ce să vezi? La birău era nuntă mare cu ficioru popii. După ce desjugă boii, se băgă și el în tindă amărît. În camară vede fata cu junele și cu nașa. El zise; *de ar sta ei tot așa lipiți.* Și ce minune: se lipiră de olaltă. Care cum punea mâna pe ei să-i despartă, se lipia și el. Astfel s'au lipit toți nuntașii de olaltă. Nu mai încăpeau în cameră.

Birău trimise sluga la o vrăjitoare vestită, ce era peste o apă. Venind și ajungând la apă, sluga o luă în spate. Ea să nu se ude își ridică hainele. El îi zise: *asa să stai.* Și ea rămase cu hainele prinse.

După ce ajunsese acolo și prinse să îi despartă, se lipi și ea de ei. Acum ce era de făcut? Sluga sparse păretele și puse rudele la car, ca și când ar aduce tulei și îi puseră cu sătenii nuntași pe car. Se umpluse carul cu vârf, ca de pae și îi duse sluga la solgăbirău să-i despartă. Acolo îi puseră jos din car, așa nod, cum erau. Mai întâi veni notarășul să-i despartă și se legă și el de ei. Veni notarășuța. să tragă pe notarăș și se legă și ea. Înțelegând solgăbirăul de puterea fărmeătoare a slugii, zise către birău, că ce au făgăduit slugii?

Birăul spuse, drept, că i-a făgăduit fata și nici nu-i plătise simbria de 4 ani.

Sluga zise: *deslegați-vă!* Și îndată se deslegară, de era plin drumul de ei. Și ficiorul popii se duse cu buzele umflate către casă iar sluga se cunună cu fata. Și a fost o nuntă mare de a mers veste și poveste: La nuntă și eu am fost să aduc veste în satul nostru, așa pe cum a fost.

Sluga cu fata birăului poate că trăesc și astăzi de n'or fi murit. Cine voește să știe, că de unde'i ficiorul, meargă la popa lor să întrebe. Că eu mai multe nu știu, cel ce-o ști mai bine, spună-ne, că eu nu'i stau în cale.

Auzită din popor în Biharia.

Pavel Curt, inv.

Țiganul în spital

— episod —

Un țigan ca toți țiganii,
Dar mai negru, mai suchiat
Bolnăvitu-sa de moarte
Pentru-că s-a spăriat.

Și de ce sa spăriat
Nu știa nici el săracul:
Huhurez a fost, ori dracul,
Ori a fost un urechiat.

Și'ntr'o zi, pe nemâncate,
S-a pornit și a ajuns
La spital. Aici pe dată
Intr'un dormitor l'au dus:

«Auleo» i-i dă țiganul
«M-a adus să mă omoare,
Uite patul cu cîrlige
Pare-că-i spînzurătoare.

Da-i curat, curat mîi tată,
Uite, am și'un dulăpaș
Cu garafă pentru apă!..
Doamne! de ar fi și-un caș.

Iacă mi-a adus și schimburi
— Las că m-am cuminecat
De am să zbor cum-va'n văzduhuri
Am să uit și de furat».

Tuvachs «oare ce-i și asta»
Tuvachs haide la birou
«Hai mă duc pe drum gândește
N'a furat cumva din-nou

Când deodată se trezește
Că-l întreabă: Măi hai hui,
Cum te chiamă? «Ca pe tata.
Altfeliu n'am cum să vă spui».

Nume n'ai? «Ba am: Ciurilă
Citrilă-mi zic prin sat
Sfinților li-am dat lumină
Să mă văd din el scăpat.

Și-am scăpat cu Spăriatul
Indrăgil-ar Necuratul
C'am ajuns pîn'n spital
Să mănânc carne de cal».

Și pe gînduri pus țiganul
S'a întors în dormitor
Și gîndind, că-i pe cuptor
S-a culcat să'și zacă anul.

Vlcu.

Din înțelepciunile lui Budulea Taichii-cetire!

Cine are curaj?
Măta! Că ea se
uită oblu și 'n
ochii împăratului.

Cine nu se
teme?

«Ghergut», că-
nele lui Doboș
din Siria, că mer-
ge la piața fără
bani și ia carnea
de pe masa mă-
celarilor — când
aceștia se sfădesc
— și merge mol-
com către casă.
Măcelarii: apoi se
bat, crezând că
unul dintre ei a
fost — hoțul.

Cine știe ce-i
America?

Acela care șade
acasă și învață
din pățaniile ce-
lor duși.

Ce sunt fetele?

Fluturi — cari nu cunosc flacăra luminii.

Ce sunt femeile?

Păpușe — cu cari te poți juca după plac,
de cum-va nu se preface în «Mătușe», să te ples-
nească peste pupăză!

Ce e școala?

Să vă spun și asta? D'apoi uitați-vă la mine,
la Budulea Taichii, că de groaza ei și de bătaile
ce pune taica pe mine pentru ea: nu mi-a
crescut nici barbă, nici mustațe...

Care e mai mare: *Austria* sau *Ungaria*?

Austria. — Cu cât? Cu două nule (00). Dar
atunci cu cât e mai mică *Ungaria*? — Tot cu
două nule (00).

Cum așa? D'apoi iaca, bine: *Austria* e mai
mare, că înainte de nule are pe 1=100.

Ungaria e mai mică că după nule are pe
1=001.

Coțofana.

Cucule, pasăre mică,
Mândru cânti, și fără frică!
Cântarea ta-i dulce, dragă
Și gurița ca o fragă.
Însă foarte bine-ar fii
Când și când a povesti
Despre lucruri din vecini
Și de oamenii ce-s „câni!”
Despre multele jurnale,
Protocoale și amale
(Multe de spedit — pe vale);
Adunări și sedinți
Și de oamenii — cu minți!
Cucule cu pană sură,
Eu nu pot să tac din gură,
Ce-am cetit, ce-am auzit,
E vrednic de povestit:
Astă vară prin căldură
Fu mare adunătură,
Să se vadă cine știe
Mai multă pedagogie.
Și erau din neamul nost
Paseri cu minunat rost:
Filomele și cocoși
Pupezi, știgliț și „botgroși“.*)
Iar pupăza mai cu gură
Strigă de p'un colț de șură,
„Cinstită adunătură,
„Noi dăm lumii 'nvățătură!
*) ca papagail.

„Cine Imnuri mândre scrie
 „(Să zice 'n pedagogie):
 „Merită din fondul nost
 „Cinste cum nici n'a mai fost.
 „De-i filomela măiastră
 „E. aicea, să'ntocmiască
 „Line coruri de cocoși
 „Arii de moși somnuroși!“
 Agera privigitoare
 Rănită-atunci în onoare
 A sburat, s'a dus departe.
 Dintr'asa paseri cu carte.
 Dar ele continuă
 Pe botgros îl premiară!
 Și așa cu 'nvățătura
 Urzând taine de cultură
 Cătră capăt se porniră,
 De nou se constituiră:
 Pe pupăză, vechi sluşbaș
 Să fie domn peste caș
 Au ales'o președinte
 Crezând'o, că'i mai cuminte,
 E dibace și'n purtare
 Are cioc și coadă mare,
 Treici de ani pu, pu, pup!...
 Mare treabă ca făcut.
 Și când fu mai la gătate:
 Ci-ci-ric, putcurezate...
 Lasă-le dracului toate!

* * *
 Cucule pasăre mică,
 Cântă'n codru fără frică;
 Mai cântă și'n bătătură,
 Că'n așa adunătură
 Sârmana pedagogie
 Trage greu în agonie,
 Unde pupăza conduce
 Cu gându tot ca s'apuce...
 Plată și trăsura
 Și ce mai trebuie'n — gură
 Unde tot s'administrează
 Și nimic nu se crează,
 Unde tot prin pupăit
 Cuibu și'au pupăzit!

* * *
 Dar să plec, că vezi mătușa
 Din vecini cu nuelușă!
 Nu caută, că-s ciorobara.
 Hara, hara! bună seara!

Cinghișoi.

R o m : Jupâne, cum chiamă pe popa
 vost din Peșta?

J u d a : Nii? Și ce este la tho cu
 phophele nost dhila Pesta?

R o m : Nu este nimica. Dar aş vrea
 să ştii că ce-i: Român sau Ungur?

J u d a : Hi, hi, hi! Nii thu prosthele,
 cum Khum ghindeşte tho, se fi tho la
 ghindu asta, Khe phopele nosthele se fi
 Rumunele ori vunghurele? Nii? Dhi
 unde? Wie-haist?

R o m : Eu nu ştiu ce-i aceea „haist“,
 că noi numa cătră boi zicem „hais“ și
 „ceal“

De unde? mă întrebi, d'apoi din ga-
 zetele voastre din Pesta. Acolo stă scris:
 Rabinul jidovilor din Pesta a ținut Săm-
 bătă slujbă în Sinagogă. Toemai atanci
 venia și trimisul Împăratului să imprăstie
 Coaliția. Popa-Rabi mirosând, a schim-
 bat slujba: na s'a roget și pentru stă-
 panire — ca de altă data.

J u d a : Nu? Și pîntru astha se fie el
 valach și vungur? Chum?

R o m : Chum... chum... chum...
 Nu 'mi vorbi tot pe nas, jupâne, că'ți
 dau una peste frunte de'ți sar ochearii
 până 'n Pesta. Ci spune'mi, cum îl
 chiamă?

J u d a : Nii Nii Nu fi așa munhios

Khe io spune la tho: la iel Khiamă: Kis Arnold.

Rom: Al dracului nume. Pistriț. „Kis” Ungur, dar poate fi și Român, că și noi avem destui cu nume pocite. „Arnold”? D’apoi dacă are, să-i stea în gât.

Juda: Nu așa ci „Arnold” — tho — prosthele...

Rom: Da fie dracului cum o fi, tot nu-i jidov, că pe voi vă chiamă: *Aiun-*

sturoiuputurosenberg, Ceapămirosenștein, Tragepesfoarânbium, Laurachicuperciu-nenfeld, Nascârnsucitînfunoagross, Urechiosenweiss...

Juda: Nii Nii disthol — disthol, thu prosthele marș akhase nhu mai dhe iu la tho rachiu...

Rom: Ce zici... De nu-mi dai te și zugrum... Ardelușu tău și-a-cui ți-a sucit picioarele.

Obiceiuri dela nunțile țărănești de prin ținutul Nermișului (Biharia).

Cinstiți Meseni!

Da încotro mergeți? (După mireasă).

— Ne ducem să târguim în cutare oraș pentru că am călătorit departe și am auzit că târgu o și trecut. Văzându-vă pe dvoastră, popor mult strâns la olaltă, ne-am oprit și noi aicea, și ne-am ruga de ertare, ca să fiți buni să ne dați o țără (puțină) de sălaș, să sălășluim un ceas-doauă batăr și noauă, cât a vrea Dumnezeu și oamenii cei de omenie, o doară și mai bine, că tare ne-am ostenit, grăbindu-ne să ajungem târgul. Dar

fiindcă a trecut, numai atâta voim să ședem, ca să prânzim ceva și ne întoarcem înapoi. Dacă dvoastră ni-ați putea îndrepta ca să ne putem găsi și vre-o fecioară mândră și frumoasă, să fie și sănătoasă și bănoasă, noi frumos v'am mulțami și v'om plăti.

Dvoastră să nu gândiți, că doară noi suntem cialăi, sau oameni răi, ci noi suntem oameni cu dreptate.

Am plecat pe sate și avem cu noi și carte cu pecet, dela împărăție. Ca Dzeu mulți ani să vă ție și dvoastră fiți buni

și ne aduceți un cărturar cu barbă deasă, să ne spună carlea aleasă. Să nu ne aduceți vr'un popă cu barbă rară, să ne țină pân' astavă. Ci ne aduceți unu cu barba ca fusu, să ne dea curând răspunsu. Și apoi să fiți sănătoși.

(După ce intră). Acum toți suntem pe pace. Așa zice tinărul nost (N) cum că mulțamește lui Dzeu că toată oastea ni-e îndestulită. Numai eu am o țină de supărare sau voe slabă, până ce doară îmi dă bunul Dzeu o soție după care am călătorit. Să fie cu sănătate omul gazdi, cum că eu te însărcinez (așa zice omul mirelui) să fi bună slugă și credincioasă că mie să-mi aduci în față de masă pe (N) că atunci eu frumos ți-oi plăti un rând de haine frumoase să fie tot de mătăasă; o păreche de cisme frumoase, pe la călcăe petice o mie, pe la căpută vor fi toate rupte; niște nădragi frumoși de anglie cu petece o mie, ață o cocie; după aceea un căput frumos, adecă să-l cheme mintie, hulpită (blănită cu pele vulpe) pe de toate lăturile cărpită pe de cătră soare, cu răsufătoare; pe de cătră lună, cu hudră bună, iară când se va uda, 9 luni nu s'o usca.

Cu astea haine te cinstesc pentru calea ce îmi călătorești. Îți mai făgăduesc o pălărie frumoasă de *cordovac* din 9 funduri de sac, în 9 poduri aruncat, când îi lua-o pe cap, îi gânde că ești un drac.

(După ce aduce mireasa zice). Acum așa îmi răspunde tinăra noastră mireasă, că ea de când s'o născut, s'o trudit și-o făcut niște frumoase ștergurele, alese, cu vrăste.

Văzând că pe dânsa o dau părinții pe mâni străine, voește a'și însemna un om care să fie de omenie, că de acela totdeauna, până va trăi să se țină. Pentru aceea voește a'l lega și frumos a'l strânge. Și că nu'i pară rău pe dânsa, încă-l cinsteste cu un colac mândru și frumos, pentru ca să fie și dumnului sănătos.

Să mă ție de mână, totdeauna să'mi fie îndemână. După aceea, eu, legatul, mai cer încă țina sau doauă: cer o bute frumoasă, fără cercuri și un pahar frumos;

și mai cer un lemn fără de capăt, ca toți sătenii noștri să fie cu voe bună, și toți câți aici ne-am adunat, să fim gata a cinsti mireasa cu niște taleri și galbeni fără nici un gând rău. După aceea prinde paharul în mână și închină: Cine se va feri din calea paharului și nu-l va bea, să moară legat de piciorul patului, în funea paingenuului și să moară de pușcă în care să fie drame de găluște. Să trăiți toți și toate! (Apoi pleacă cu mireasa la casa mirelui cântând și jucând).

Pavel Curt.

Poșta „CUCULUI”.

Finulescu în Mătușeni.

Cucu totuși s'a gândit
Și voia ți-a împlinit.
Coțofana iat-o, sboară,
Ca o pasere „ușoară”,
Să nu dea greu peste ochi
Celor cuprinși de diochi.
Iam pus deci „sare pe coadă”,
Să fie tuturor șoadă,
Și-am slobozit-o din cușcă,
Fără frică că mai mușcă.
Și era prea'ncornurată
Cum lumea nu-i 'ndatinată.
Nu sunt „litere'nșirate”,
Cum crezi tu fine-fârtate”,
„Coțofana-i” rea de gură:
Mânâncă'n ascuns untură
Și dă la alții'n scriptură;
Dă-i peste cioc să priceapă
Că-i pasere — și nu iapă
Cât pentru cele lăsate,
Nu te supăra fârtate,
Ci dă „Coțofenei” rost,
Să ne caute și în post,
De altfel te las cu bine,
Și zăpostirea ce vine
Să'ți fie o zi frumoasă
Sănătoasă și cărnoasă
La revedere!

Cucu.

Chiuituri la joc.

I.

Astăzi Mercuri mânei Joi
 Mă duc maică dela voi
 Și până moi înturna
 Multă vremei aștepta
 Tot cu prânzu cald în masă
 Și cu apa rece în vasă
 Și cu dorul tot în casă
 Maică până voi veni
 Prânzu în masă so reci
 Apa în vasă s'o încălzi
 Dorul ți s'o îngădui
 Gată Maică cină bine
 Și mă așteaptă și pe mine
 Și dei vedea că nu viu
 Dinpreună ca să cin
 Apoi pune cina în masă
 Și cină cu cei deacasă
 Caș veni dar nu mă lasă
 Sora soacrei ticăloasă
 Cam picat maică într'un loc
 Cum pică lemnul pe foc

S'am picat maică într'o casă
 Cum pică iarba de coasă.

II.

Doru-mi doru mă 'ntreabă
 Ce-ție nevăstuță dragă
 De ești galbănă și slabă?
 Taci dorule că-ți voi spune
 Cum petrec zilele în lume
 Una bună una rea
 Amar de soția mea
 Una bună doauă rele
 Amar de zilele mele
 Galbănăs Doamne ca socul
 De urît mîncalar focu
 Galbănăs Doamne ca ceara
 De urît mîncalar para
 Somnu-mi și maș culca
 Tot aștept doară o pica
 Bădița de undeva
 Somnu-mi și ași dormi
 Tot aștept doară a veni
 Bădița de unde o fi.